

BILAG C3

Robert Skidelsky: ”Realisme i Norden og NATO”.

Project Syndicate. 20.5.2022. Uddrag.

Robert Skidelsky er professor emeritus i politisk økonomi ved Warwick University.

Strategisk neutralitet har bevaret Sveriges uafhængighed og frihed i mere end 200 år og Finlands uafhængighed siden 1948. Men nu har de to nordiske lande ansøgt om NATO-medlemskab. Det er dog mere sandsynligt, at medlemskab af forsvarsalliancen vil svække deres sikkerhed, end at det vil styrke den.

Svenske og finske diplomater peger på to begivenheder, der retfærdiggør det politiske kursskifte. I december 2021 tog Moskva for det første skridtet fra at *ønske* svensk og finsk neutralitet til at *kræve* den. Putin sendte et klart og truende signal om, at en uafhængig udenrigspolitik er et privilegium, ikke en ret, for Ruslands naboer.

For det andet, og endnu vigtigere, har Ruslands invasion af Ukraine grundlæggende forværret de to nordiske landes sikkerhed ved at øge risikoen for, at Rusland vil angribe eller afpresse dem.

Eftersom Sverige og Finland hverken alene eller sammen kan besejre Rusland, må de nødvendigvis tilslutte sig en organisation, der kan. På ”ekspertsprog” vil NATO-medlemskab ”forhøje afskrækkelsestærsklen”. Når der er garanteret gengældelse (om nødvendigt med atomvåben), vil Rusland afstå fra at angribe eller intimidere Sverige og Finland. Dermed også sagt, at havde Ukraine været medlem af NATO, ville Rusland ikke have invaderet landet. For, som det svenske forsvarsministerium påpeger, ”har Rusland aldrig angrebet et NATO-medlem”.

Det er imidlertid tvivlsomt, om NATO’s artikel 5 reelt vil give Sverige og Finland større sikkerhed end den strategiske neutralitet. Ufravigelig realisme er påkrævet af småstater med store naboer. Og det er netop realisme, som er fraværende i de svenske og finske regeringers udenrigs- og sikkerhedspolitiske kovending.

Tænk for eksempel på det svenske forsvarsministeriums påstand om, at ”den russiske ledelse handler på grundlag af en anden historieopfattelse end Vesten”, herunder ”målet om at skabe indflydelses-sfærer”. At forklare denne forestilling om ”indflydelsessfærer” med Ruslands totalitære verdensopfattelse er i modstrid med realismen. Det er en benægtelse af, at stater handler på grundlag af deres position i det internationale system. Doktrinen om ”indflydelsessfærer” ligger fjernt fra nutidens internationale normer, men ikke fra staters historiske adfærd. Ingen magtfuld stat ønsker en potentiel fjende ved sin dørtærskel. Det var og er grundlaget for den amerikanske ”Monroedoktrin” på den vestlige halvkugle.¹ Og det er formodentlig grundlaget for Ruslands strategiske doktrin.

Man må i international politik acceptere, at nogle stater er mere suveræne end andre. ”Ufravigelig realisme” kræver nu, at Sverige og Finland trykker på pauseknappen, inden de kaster sig i NATO’s arme, og at den vestlige forsvarsalliance træder et skridt tilbage, inden den accepterer de to landes ansøgning om medlemskab. Ukraine bliver ligeledes nødt til at forhandle en eller anden form for fredelig sameksistens med sin mere magtfulde nabo.

¹ Monroedoktrinen: Amerikansk udenrigspolitisk doktrin fra 1823. Doktrinen gik ud på, at Nord- og Sydamerika skulle være fri for ydre politisk indblanding og lagde dermed op til, at regionen lå i USA’s interessesfære.